

**G O D I Š N J A K
G R A D S K O G
M U Z E J A**

broj 6

V A R A Ž D I N 1 9 8 1

Uredništvo:

Libuše Kašpar, Miroslav Klemm, Marina Šimek, Ivanka Štager, Jasna Tomičić

Za nakladnika:

Jasna Tomičić

**U povodu 800-obljetnice grada Varaždina i 40-godišnjice ustanka naroda i
narodnosti SFR Jugoslavije**

Lektura i prijevod:

Bosiljka Paska (hrvatski)

Silvija Šamarija (njemački)

Ivy Kugli-Lentić, Marina Šimek, Ladislav Šaban

Dubravka Reicher-Milosavljević (engleski)

Godišnjak je tiskan u 1000 primjeraka

Pokroviteljstvo NIŠRO Varaždin

Tisak:

NIŠRO Varaždin

Ivanka Štager

IZ ZBIRKE TISKANE GRAĐE GRADSKOG MUZEJA VARAŽDIN — ODJELA MUZEJ NARODNE REVOLUCIJE

Agitaciji i propagandi Komunistička partija Jugoslavije je uvijek poklanjala osobitu pažnju i pridavala veliki značaj, a naročito pisanoj riječi kao jednom od oblika obavještanja i mobilizacije širokih narodnih masa.

Tako je pisana riječ i na području Okružnog komiteta KPH Varaždin odigrala također značajnu ulogu u razvoju radničkog i komunističkog pokreta prije rata, a isto tako i u toku narodnooslobodilačke borbe i socijalističke revolucije.

Tehnika Okružnog komiteta KPH Varaždin počela je s radom u jesen 1938. godine. Ova tehnika (tako se, naime, nazivala oprema i materijal koji se koristio u političko-propagandne svrhe), se sastojala od jednog pisaćeg stroja, ručnog šapirografa i matrica, a bila je smještena u tavanskoj sobici u stanu dra Josipa Hrnčevića, političkog sekretara Okružnog komiteta KPH Varaždin, u današnjoj ulici Ognjena Price u Varažinu. Potreban materijal za ovu tehniku nabavio je iz Zagreba Hugo Kohn, organizacioni sekretar Okružnog komiteta KPH Varaždin.

Veliki dio članaka koji su bili tu umnožavani sastavljao je sam Josip Hrnčević, a jedan dio tekstova je bio prepisivan iz partijske štampe. Tehnika je radila u strogoj konspiraciji sve do 1941. godine i nikad nije bila otkrivena. Propagandni materijal rasturali su partijski aktivisti iz Varaždina i okolice. (Sl. 20) Početkom 1941. godine ova tehnika je bila preseljena u slikarski atelje prof. Pavla Vojkovića u Graberju.

Nakon okupacije naše zemlje tehnika Okružnog komiteta KPH Varaždin ponovno se aktivira. Tada je u njoj bio umnožen, između ostalog, i Proglas CK KPH »Hrvatskom narodu« za borbu protiv okupatora.

Kasnije se tehnika često selila prema potrebi na druga mjesta. Tako je neko vrijeme radila u kući Ivana Štagera na današnjem Trgu Matije Gupca, zatim u selu Jakopovec kod Varaždina u klijeti Bolte Vidovića, te u mlinovima porodice Vidović u Kućanu Gornjem i u Kelemenu.

Od ljeta 1941. do ljeta 1942. godine tehnika je bila smještena na jevrejskom groblju u Varaždinu kod upravitelja groblja Stjepana Kukeca. Materijale je umnožavao Karlo Mrazović-Gašpar, član Politbiroa CK KPH, uz pomoć Štefice Kukec-Mrvice. Najprije se radilo na geštetneru, a kasnije na šapirografu. Kad su bili uhapšeni Stjepan Kukec i njegova kćerka Štefica Kukec-Mrvica, tehnika se opet morala seliti.

Nakon toga tehnika Okružnog komiteta KPH Varaždin je jedno vrijeme bila smještena u selu Cerje Tužno kod porodice Švagel dok nije došlo do hapšenja omladinca koji su na njoj radili. Zbog toga je ponovno trebalo tehniku smjestiti

na drugo mjesto, što je bilo vrlo teško riješiti. Napokon je bila smještena u kući obitelji Hatlak u današnjoj ulici Rade Končara u Varaždinu, gdje je radila od jeseni 1942. do proljeća 1943. godine. Sami članovi Okružnog komiteta KPH Varaždin tada su neposredno bili angažirani na tiskanju i umnožavanju propagandnog materijala.

Istovremeno s tehnikom Okružnog komiteta KPH Varaždin u 1941. i 1942. godini djeluje i tehnika koju su organizirali varaždinski SKOJ-evci i omladinci. Tako je poznato da su bili tiskani i umnožavani leci i ostali propagandni materijal u kući obitelji Herceg u današnjoj ulici Braće Radić u Varaždinu, te u kući Kačićevojoj broj 1.

U mjesecu veljači 1943. godine Okružni komitet KPH Varaždin organizira rad tehnike i agitpropa na Kalniku. Tehnika je najprije bila smještena u jednoj zemunici blizu sela Segovine kod Ludbrega. Kasnije je preseljena u Nikolin Jarak blizu Ludbreškog Ivanca, a zatim je radila u samom Ludbreškom Ivnacu Poslije oslobođenja Ludbrega, u mjesecu listopadu 1943. godine, tehnika i agitprop su bili preseljeni u Ludbreške Vinograde, gdje su ostali sve do mjeseca veljače 1944. godine, kad je Ludbreg bio zauzet od neprijatelja. Tada je tehnika otpremljena u Moslavinu, a kasnije je ponovno radila u šumi kod Ludbreškog Ivanca.

Kao što je iz naprijed iznijetog vidljivo Okružni komitet je gotovo od samog svog osnutka (ovaj Komitet je formiran u mjesecu listopadu 1937. godine) poklanjao izuzetnu brigu partijskoj tehnici. Uz mnogo teškoća i uloženog napora partijskih kadrova tehnika Okružnog komiteta KPH Varaždin je od 1938. godine i u toku narodnooslobodilačkog rata gotovo kontinuirano djelovala, i to najprije u samom gradu Varaždinu, zatim u njegovoj neposrednoj okolini, a od 1943. godine na području Kalnika. U tom vremenu tiskano je i umnoženo mnoštvo letaka, proglašila i drugog političko-propagandnog materijala, kojim je Partija širila svoj utjecaj i istinu o ciljevima i karakteru narodnooslobodilačke borbe naših naroda.

U Gradskom muzeju Varaždin — Odjelu Muzej narodne revolucije nažalost nije sačuvan niti jedan primjerak tiskane građe koji je nastao u tehnici Okružnog komiteta Varaždin prije 1943. godine.

Tako je najstariji primjerak tiskane građe koji je umnožen u tehnici agitpropa Okružnog komiteta KPH Varaždin, a koji posjeduje ovaj Muzej, letak Štaba Kalničkog narodno oslobodilačkog partizanskog odreda pod nazivom »Hrvatskom i srpskom narodu u okolici Bilogore, Ivančice i Kalnika.« Letak je iz mjeseca ožujka 1943. godine. U njemu se opisuju zločini fašista i poziva narod da stupi u redove narodne vojske. Letak je otisnut na jednoj stranici, veličine 21 x 34 cm, a umnožen je na šapirografu. U Knjizi inventara Gradskog muzeja Varaždin — Odjela Muzej narodne revolucije inventiran je pod brojem 940, a u Muzeju je dospio 1959. godine kad je pronađen u Varaždinu.

Jedan o najznačajnijih primjeraka tiskane građe sačuvan u Muzeju je letak čiji je naslov »Omladini i poštenoj javnosti!«. Ovaj letak je izdao Okružni komitet SKOJ-a Varaždin u povodu pogibije Emilije Pavlič-Kate, sekretara Okružnog Komiteta SKOJ-a Varaždin, koja je pala 4. travnja 1943. godine u Varaždinu u borbi s ustaškim agentima. U letku je toplim riječima opisan herojski lik Milice Pavlič-Kate i upućen poziv omladini da osveti njezinu smrt. »Stupajte smjelo u Kalnički Partizanski Odred, jer ćete na taj način imati najviše mogućnosti da

spriječite daljnje Vaše krvarenje! Ponosno kročite putem naših herojskih omladinaca!«, stoji u ovom letku. Letak je upisan u Knjigu inventara Muzeja pod inventarnim brojem 867, a nađen je u Varaždinu 1958. godine. Otisnut je na jednoj stranici, veličine 21 x 30 cm. Umnožen je na ciklostilu i to u 2000 primjeraka u tehniči agitpropa Okružnog komiteta KPH Varaždin, što se saznaje iz jednog izvještaja o radu ove tehnike

Brošura »Poslovník o radu Narodno oslobodilačkih Odbora« također je nastala u tehniči agitpropa Okružnog komiteta KPH Varaždin na Kalniku, u srpnju 1943. godine. Ima 10 stranica, veličine 17 x 21 cm, a umnožena je na ciklostilu. Muzej posjeduje dva primjerka ove brošure, od kojih je jedan nađen 1956. godine u Lepoglavi, dok je drugi primjerak pronađen 1970. godine u Martijancu. U Knjigu inventara upisan je pod brojem 972.

U ovom Muzeju se čuva letak pod nazivom »Posebna obavijest«, od 26. VII 1943. U njemu se obavještava o predaji partizanima domobranskog artiljerijskog sklopa u Jalkovcu, 7 srpnja 1943. godine. Zatim se opisuje zauzeće Lepoglave, srpnja 1943. godine, kad su bili oslobođeni politički zatvorenici iz lepoglavske kaznionice. Letak ima jednu stranicu, veličine 20,5 x 16 cm. Umnožen je također u tehniči agitpropa Okružnog komiteta KPH Varaždin na šapirografu i to u 615 primjeraka, što se saznaje iz jednog izvještaja ove tehnike. Slova su prilično izbljeditelja, te su mjestimično jedva čitljiva. Primjerak letka je dobiven 1970. godine u selu Martijancu. U Muzeju je zaveden pod inventarnim brojem 1992.

List »Odjeci borbe«, godina I, broj 1, od 10. rujna 1943. godine je bio glasilo narodno-oslobodilačkih odbora varaždinskog okruga. (Sl. 21.)

U uvodniku ovog lista koji ima naslov »Na početku« između ostalog piše: »I ovdje — u našim krajevima — plamti oslobodilačka borba. I ovdje su nikli Narodno-Oslobodilački odbori, koji s uspjehom vrše svoje zadatke. Neuspjeh Paveličeve mobilizacije snažan i sve snažniji priliv naroda u redove N. O. V. i Partiz. Odreda omogućio je i ovdje, na Kalniku stvaranje Brigade — sve to zaslugom NOO-a.

Da bi potpomogli taj rad, da što uspješnije riješimo pitanja, koja u radu svakodnevno iskrsavaju, da što više proširimo požar oslobodilačke borbe u opći narodni ustanak, izlazimo sa našim listom »ODJECI BORBE«. »ODJECI« treba da bude putokaz u našem radu.«

Pored pregleda političke situacije u svijetu i kod nas u tom prvom broju ovaj list donosi i aktualne vijesti o događajima u našem kraju. Tako se saznaje kako je preko dvadeset omladinaca iz sela Sračinca stupilo u partizanske redove, da je 6. rujna 1943. godine stigla na Kalnik u partizane jedna naoružana grupa časnika i dočasnika iz konjaničke središnje škole u Varaždinu, a dva dana kasnije priključila joj se još jedna grupa domobrana. Zatim je u nekoliko članaka opisana pljačka neprijatelja u Velikom Bolfanu, u Cerju Tužnom i u Međimurju. Tu je i članak o osnivanju brigade »Braće Radić«. U pregledu vojnih akcija nalaze se vijesti o diverzijama na pruzi Koprivnica-Ludbreg, opisan je napad na osobni vlak na pruzi Koprivnica-Križevci, zatim miniranje oklopljenog vlaka između Bolfana i Cvetkovca, pa napad na žandarmerijsku stanicu u Sokolovcu i željezničku stanicu Mučna Rijeka, opisane su i uspješne akcije 1. udarnog bataljona u Hrvatskom zagorju, akcija na mađarsku pograničnu posadu u Sv. Mariji itd. Osim toga u listu se piše o radu škola na oslobođenom teritoriju Kalnika, a urednik lista Deneš Vajs napisao je članak »Zašto je Maček protiv Narodno-oslobodilačke borbe«.

List je umnožen na ciklostilu u tehničarici agitpropa Okružnog komiteta KPH Varaždin. Obuhvaća dvanaest stranica, veličine 21 x 34 cm. Ovaj primjerak koji se nalazi u Muzeju dobiven je 1970. godine u selu Martijancu, a u Knjigu inventara zaveden je pod brojem 1993.

Osim broja 1 lista »Odjeci borbe« u Muzeju se nalazi i jedan primjerak broja 4 — 5 istog lista. Ovaj dvobroj izašao je u siječnju 1944. godine, a štampan je na prvim tiskarskim strojevima u oslobođenoj Koprivnici. List ima 36 stranica, veličine 17 x 21,5 cm. Zaveden je pod inventarnim brojem 541. Nije poznato kad je i odakle dospio u Muzej.

U tom listu tiskano je nekoliko značajnih odluka s Drugog zasjedanja AVNOJ-a u Jajcu, zatim je tu i komentar o tim Odlukama pod naslovom »Obrazovanjem Nacionalnog Komiteta odzvonilo je špekulantima i furtimašima!«. Štampano je također i Upozorenje Maršala Tita građanima Jugoslavije koji se nalaze u službi okupatora. U listu se mogu pročitati i članci o borbi Udarne brigade »Braća Radić« 6. siječnja 1944. godine kod Zlatara, te članak o tome kako je brigada »Matija Gubec« zaplijenila ustašku zastavu 23. siječnja 1944. godine. U članku »Izbor Okružnog Narodno-oslobodilačkog odbora za okrug Varaždin« opisana je konferencija koja je 28. studenog 1943. godine održana u Varaždinskim Toplicama u prisutnosti preko 300 delegata iz čitavog okruga. Na toj konferenciji izabran je Okružni narodno-oslobodilački odbor Varaždin čiji je predsjednik bio Jakob Koren, iz Ključa, a potpredsjednik Franjo Beli, iz Kućana Gornjeg. U slijedećem članku govori se o radu naših narodno-oslobodilačkih odbora, zatim o osnivanju 10. korpusa »Zagrebačkog«, o situaciji u Međimurju, o omladinskom zboru u Sv. Đurđu, o radu Gospodarskog ostsjeka Okružnog NOO-a Varaždin, o kulturno-prosvjetnom radu u okolici Ludbrega. Na kraju se nalazi članak »Nešto o zaraznim bolestima i o sprječavanju istih«.

Okružni narodno-oslobodilački odbor izdavao je također i list »Vijesti«. Muzej raspolaže s jednim primjerkom toga lista, koji nosi oznaku Godina II, broj 45, od 9. svibnja 1944.

U ovom listu se u članku »Upisujmo zajam« apelira na narod da upiše zajam narodnog oslobođenja koji je raspisao ZAVNOH. Iz tog teksta se, između ostalog, saznaje da je Varaždin do tada upisao 800.000 kuna zajma. Na osnovi izvještaja Vrhovnog štaba NOV i POJ opisane su i borbe koje se vode u Jugoslaviji, a objavljene su i vijesti o borbama u Sovjetskom Savezu, o bombardiranjima gradova u Njemačkoj i Rumunjskoj. Pored raznih drugih vijesti tu je i članak o uzornom vrtu koji je organizirala Gospodarska komisija pri Okružnom NOO-u Varaždin, kao i članak pod naslovom »Lijep primjer«, iz kojeg se saznaje kako je selo Ivanec u ludbreškom kotaru dalo dobrovoljni prilog od 400 kg sjemenskog krumpira za sadnju na napuštenoj zemlji, čiji su vlasnici ubijeni ili odvedeni u ustaške logore.

List »Vijesti« je otisnut na dvije stranice, veličine 20x33,5 cm, a umnožen je na ciklostilu. U Muzeju je upisan pod inventarnim brojem 947. Poznato je da je nađen 1960. godine u Varaždinu.

Kakve su posljedice snašle onog tko nije poštivao odluke naroda i narodne vlasti saznaje se iz »Proglaša« Upravno-sudskog odsjeka Okružnog NOO-a Varaždin, od 15. V 1944. godine.

U tom »Proglašu« se obavještava da je Upravno-sudski odsjek Okružnog NOO-a Varaždin osudio 15. svibnja 1944. godine Periz Gj. Jovana, starog 28 godina, Srbina

iz Ivanca, na 8 dana prisilnog rada. U obrazloženju presude se kaže da je spomenuti Periz Gj. Jovan odlazio u neprijateljska uporišta, iako to nije bilo dozvoljeno. Također nije htio sudjelovati u zajedničkoj obradi napuštene zemlje, kako su to zaključili mještani sela Ivanca na masovnoj konferenciji. Nadalje u »Proglasu« stoji i ovo: »Kako je ovaj njegov postupak očigledan pokušaj izigravanja odluke naroda i narodne vlasti, uhapšen je 15. V. o. g. i odmah po saslušanju osuđen. Na kraju se u »Proglasu« ističe kako ta osuda treba da bude opomena »svima onima koji se ne budu pokoravali odlukama naroda i narodne vlasti«.

Ovaj »Proglas« je tiskan na jednoj stranici, veličine 23,5x30 cm i umnožen je na ciklostilu. U Muzeju ima inventarni broj 937, a nađen je 1959. godine u Varaždinu.

List »Najnovije vijesti« također je izdao Okružni NOO Varaždin. Primjerak tog lista koji se nalazi u Muzeju je bez numeracije, a nosi datum 6. rujna 1944. U njemu su objavljene kratke vijesti, između ostalog, o tome da je Sovjetski Savez objavio rat Bugarskoj, da je Crvena armija zauzela rumunjski grad Krajovu, da je Sovjetska vlada odlikovala Maršala Tita ordenom Suvorova I reda, da su savezničke trupe u Italiji probile liniju »Gota«, te da »Narodno-oslobodilačka vojska pod vodstvom Maršala Tita uspješno ruši komunikacije i tuče Nijemce pri povlačenju kroz Jugoslaviju«. Zatim se pozivaju svi oni koji na bilo koji način pomažu Hitlera i Pavelića da do 15. rujna 1944. godine pristupe u Narodno-oslobodilačku vojsku, kako ih je u svom proglasu od 27. kolovoza 1944. godine pozvao Maršal Tito.

»Najnovije vijesti« imaju jednu stranicu, veličine 21x29,5 cm, a umnožene su na ciklostilu. U Muzejsku knjigu inventara zavedene su pod inventarnim brojem 946, a dobivene su 1960. godine u Varaždinu. (Sl. 22.)

Letak pod nazivom »Narodu Varaždinskog Okruga« izdao je Okružni narodno-oslobodilački odbor Varaždin, ljeti 1944. godine. U tom letku se najprije opisuju zločini okupatora i domaćih izdajica na teritoriju varaždinskog okruga te pljačka ustaša u kalničkim selima. Zatim se govori o lažnoj propagandi kojom se neprijatelj služi u borbi protiv narodnooslobodilačkog pokreta. Na kraju se poziva »sve one koji još služe u neprijateljskoj vojsci da okrenu oružje protiv tlačitelja svoga naroda i da se priključe Narodno-oslobodilačkoj vojsci«.

Ovaj letak je otisnut na dvije stranice, veličine 20,5x28,5 cm i umnožen je na ciklostilu. U Knjigu inventara upisan je pod inventarnim brojem 944. U Muzej je dospio 1958. godine, a kao mjesto nalaza označen je Varaždin.

Iako je u Gradskom muzeju Varaždin — Odjelu Muzej narodne revolucije prikupljen i sačuvan tek jedan vrlo mali dio tiskane građe koja je nastala u toku rata na području na kojem je djelovao Okružni komitet KPH Varaždin, iz prikazanog izbora ove građe vidljivo je da su to dragocjena svjedočanstva o borbi naroda ovog kraja, o snazi narodnooslobodilačkog pokreta i socijalističke revolucije. Pored toga ova izdanja mogu poslužiti povjesničaru u istraživanju niza podataka i događaja koji su u njima zabilježeni, a isto tako može dobiti uvid u gotovo svakodnevni život ljudi u tom teškom ali slavnom vremenu.

Pretpostavlja se da učesnici narodnooslobodilačke borbe još posjeduju listove, letke, proglase i drugu građu iz vremena narodnooslobodilačkog rata. Zato je jedan od prioritarnih zadataka Muzeja da prikupi što više takve građe, jer će se ona najsigurnije i najbolje sačuvati u Muzeju za buduće generacije.

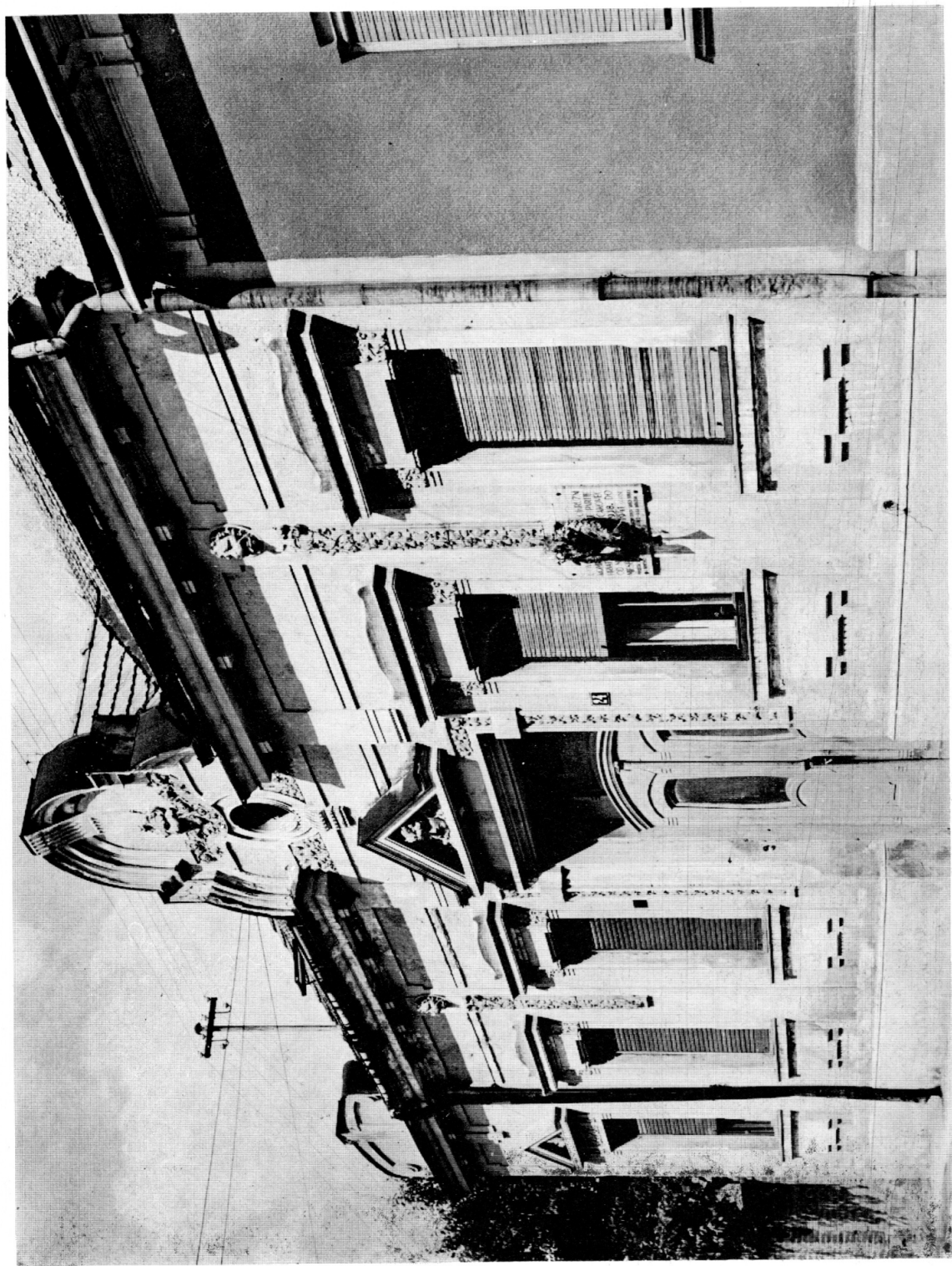
IZVORI I LITERATURA:

Fond memoarske građe Gradskog muzeja Varaždin — Odjela Muzej narodne revolucije Sjeverozapadna Hrvatska u NOB-u i socijalističkoj revoluciji, Varaždin 1976.
Bibliografija izdanja u narodnooslobodilačkom ratu 1941—1945, Beograd 1964.

AUS DER SAMMLUNG DES GEDRUCKTEN MATERIALS DES STADTMUSEUMS VARAZDIN — ABTEILUNG MUSEUM FÜR VOLKSREVOLUTION

Der Agitation und Propaganda mass die Kommunistische Partei Jugoslawiens immer eine grosse Bedeutung bei, besonders dem geschriebenen Wort als eine Form der Information und Mobilisierung der breiten Volksmassen. So spielte das geschriebene Wort auch im Wirkungsbereich des Bezirkskomitees der KP Kroatiens Varaždin eine bedeutende Rolle in der Entwicklung der Kommunistischen und Arbeiterbewegung vor dem Kriege, aber auch im Verlauf der Volksbefreiungskämpfe und der socialistischen Revolution. Das Bezirkskomitee der KP Kroatiens Varaždin hatte von 1938 bis zur Befreiung des Landes 1945 nahezu kontinuierlich eine organisierte politische Propagandatätigkeit. Damals wurden eine Vielzahl von Flugblättern, Aufrufen und anderen Materials gedruckt und vervielfacht.

Aus der dargestellten Auswahl des gedruckten Materials, das in diesem Museum aufbewahrt ist und welches 1943 und 1944 im Wirkungsbereich des Bezirkskomitees der KP Kroatiens — Varaždin — entstand, ist ersichtlich, dass diese Publikationen ein wertvolles Zeugnis über den Kampf des Volkes für die Freiheit in diesem Gebiet sind.

20. Kuća u ulici O. Price 24 u Varaždinu u kojoj je radila tehnika Okružnog komiteta KPH Varaždin od 1938 do 1941. g. (Foto: Franjo Augustović)

ODJECI BORBE

L I S T N A R O D N O - O S L O B O D I L A Č K I H O D B O R A
V A R A Ž D I N S K O G O K R U G A

GOD. I.

10. rujna 1943.

BR. 1.

NA POČETKU.

Kada je naš narod, zahvaljujući izdaji beogradske čaršijske vlade i izdajničkog dijela vođstva b. HSS. pao žrtvom fašističkog napada, njegovi lažni i izdajnički "vođe" razbježali su se ili se zabiše u mišje rupe, prepuštivši narod svojoj sudbini.

Ali narod ipak nije ostao sam. S njime je ostala Komunistička Partija. U tim najtežim časovima, ona je jedina ostala na svom mjestu - među narodom. Ona je bila ta, koja je prva uočila opasnost od bratoubilačkog klanja, koje je okupator htio rasprikliti u namjeri, da potpuno uništi i istrijebi našu narod.

Upornom borbenom Komunističke partije, ta je paklena namjera okupatora osujećena. U Vatri oslobodilačke borbe iskovan je nerazdvojno jedinstvo naših naroda. Stvorena je EDINSTVENA NACIONALNO OSLOBODILAČKA FRONTA, u koju su ušli svi rodoljubi bez obzira na nacionalnu, stranačku i vjersku pripadnost, da se bore za oslobodjenje svoje domovine ispod jarma okupatora i njegovih slugu, ustaša i četnika. Ta politika omogućila je osnivanje ZEMALJSKOG ANTIFAŠISTIČKOG VIJEĆA NARODNOG OSLOBODJENJA HRVATSKE, čiji organi, Narodno - Oslobodilački Odbori tu politiku sprovedu u život.

Njihov je rad omogućio dizanje u borbu širokih narodnih slojeva - a to je još i danas njihov najvažniji zadatak.

I ovdje - u našim krajevima - plamti oslobodilačka borba. I ovdje su stigli Narodno-Oslobodilački Odbori, koji s uspjehom vrše svoje zadatke. Uspjeh Pavelićeve mobilizacije, snaga i sve snažniji priliv naroda u redove N.O.V. i Partiz. Odreda omogućio je i ovdje, na Kalniku stvaranje Brigade - sve to zaslugom NOO-a.

Da bi potpomogli taj rad, da što uspješnije riješimo pitanja, koja u radu svakodnevno iskrsavaju, da što više proširimo požar oslobodilačke borbe u opći narodni ustanak, izlažimo sa našim listom "ODJECI BORBE", "ODJECI" treba da bude putokaz u našem radu! "ODJECI" treba da bude odraz našeg rada! "ODJECI" treba da nas upozna i zbliži! "ODJECI" treba da raskrinka sve domaće izdajice.

- UREDNIŠTVO -

VOJNO - POLITIČKI PREGLED U SVIJETU I KOD NAS.

Ovih dana stupamo u petu godinu rata. Zadnji čin najkrvavije drame ljudske povijesti približava se kraju. Zato se i vojnički i politički događaji odvijaju tekovom brzinom, da nije lak zadatak dati točan pregled položaja. Ali i pored te brzine kojom se položaj mijenja, postoje neke stalnije značajke, koje nam upadaju u oči, tek ako današnje stanje uporedimo sa onim od prije jedne ili

dvije godine.

Pred nešto više od dvije godine, njemačko-talijanski fašizam bio je na vrhuncu svoje moći. Pošto je pregrazio četrnaest evropskih država i prisvojio njihovo cjelokupno naoružanje, on je sve reakcionarne i protivnarodne režime u Evropi okupio u jednu frontu (trojni pakt) i navijestio "križarski rat" protiv bratinskog Sovjetskog Saveza. Time je on

Najnovije VJESTI

6. rujna 1944.

SOVJETSKA RUSIJA OBJAVILA JE RAT BUGARSKOJ, jer je Bugarska služeći se lažnom neutralnošću zaštićivala interese Njemačke i jer je kroz 3 godine pomažući Njemačku uistinu bila u ratu sa Sovjetskim Savezom.

Pobjedonosna Crvena Armija zauzela je veliki rumunjski grad KRAJOVU i SADA SE NALAZI SAMO 90 km OD JUGOSLAVENSKÉ GRANICE NA DUNAVU.

Sovjetska vlada odlikovala je MARŠALA JUGOSLAVIJE JOSIPA BROZA - T I T A NAJVEĆIM ODLIKOVANJEM SSSR-a ordenom SUVOROVA I. reda.

Slavna Crvena Armija započela je veleofenzivu na sektoru između Varšave i Istočne Prusije.

SAVEZNIČKE SNAGE PREŠLE SU NJEMAČKU GRANICU KOD SARBRIKENA U RURSKOJ OBLASTI.

FINSKA JE PREKINULA DIPLOMATSKE ODNOSÉ SA NJEMAČKOM I ISTU PILA IZ RATA SA SOVJETSKIM SAVEZOM.

Poslije oslobođenja glavnog grada Belgije BRISELJA oslobođena je i belgijska luka ANTVERPEN, druga najveća luka Evrope.

VELIKI DIO HOLANDIJE JE OSLOBODEN.

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG JE OSLOBODENO.

Savezničke trupe na jugu Francuske PREŠLE SU FRANCUSKO - TALIJANSKU GRANICU NA NEKOJIKO MJESTA I SPOJILE SE SA TALIJANSKIM PARTIZANIMA.

NIJEMCI SE POVLAČE IZ FINSKE, NORVEŠKE, DANSKE, ELZASA, i sá-BALKANA.

Savezničke trupe u ITALIJI PROBILE SU LINIJU "GOTA", posljednju Hitlerovu obrambenu crtu pred granicom Njemačke.

NARODNO-OSLOBODILAČKA VOJSKA POD VODSTVOM MARŠALA DRUGA JOSIPA BROZA - T I T A USPJEŠNO RUŠI KOMUNIKACIJE I TUČE NIJEMCE PRI POVLAČENJU KROZ JUGOSLAVIJU.

=====

HITLEROVA "TVRĐAVA EVROPA" NÁSPALA SE.

A ŠTO OKLIJEVATE VI - KOJI MU JOŠ UVIJEK POMAŽETE?!

=====

MARŠAL TITO U SVOJEM PROGLASU OD 27. KOLOVOZA 1944. POZVAO JE SVE DOMOBRAHE I OSTALE, KOJI NA BILO KOJI NAČIN POMAŽU HITLERA I PAVELIĆA, DA

DO 15. RUJNA 1944.

PRISTUPITE U NARODNO - OSLOBODILAČKU VOJSKU.

OKRUŽNI MOC VARAŽDIN